

Muinaismuistoja Pohjanmaalla

Mikael Herrgård

Näyttely on kuvadokumentaatio kulttuuriympäristöistä, kiinteistä muinaismuistoista ja niihen liittyvistä löydöistä.

Kuvat kuuluvat suurempaan kokonaisuuteen, jota Mikael Herrgård on kerännyt yli kymmenen vuotta. Työhön sisältyvät kaikki aikakaudet paleoliittisesta ajasta (Susiluola) nykyaikaan. Dokumentoituun alueeseen kuuluvat Pohjanmaan rannikko ja sisämaa (vanha Vaasan lääni).

Kirja *Fornminnen i Österbotten, från neandertalare till sockenbor* julkaistiin vuonna 2005. Valokuvaajana toimi Mikael Herrgård ja kirjailijana Peter Holmblad.

Muinaismuistojen tallentaminen kuvina on hyvä tapa kertoa historiaa ja voi hyvin täydentää muuta historiallista dokumentaatiota. Näyttelyn useimmat esineet ovat suurennettuja ja näyttely antaa ainutlaatuisen mahdollisuuden tutkia niitä, koska monet esineet eivät ole yleisön nähtävissä museoissa. Kuvien valinnan ja kollaasitekniikan käytön tarkoituksena on ollut saavuttaa ehjä tieteellinen ja dokumentaarinen kokonaisuus.

Muinaismuistot ovat osa inhimillistä kulttuuriperintöä. Vanhemmasta esihistoriallisesta ajasta ei löydy kirjallisia lähteitä joten muinaismuistot antavat siksi mahdollisuuden ymmärtää muinaisajan yhteiskuntia ja ihmisiä jotka elivät tuhansia vuosia ennen meitä. Kirjalliset lähteet ja muinaismuistot kertovat meille rinnakkain menneen ajan historiaa.

Nykyaikana on tärkeää suojella arvokkaita kulttuuriympäristöjä muinaisesine piirteineen, koska ne voivat olla tärkeitä tuleville tutkimuksille. Muinaismuistot ovat lailla suojattuja, mutta ovat siitä huolimatta joutuneet kovan hyödyksikäytön kohteiksi. Muinaisaikaa ei ole täysin tutkittu ja uusia tieteellisiä havaintoja tehdään jatkuvasti.

Vuonna 1995 löydetty Susiluola täydensi tietoja muinaisajasta (paleoliittinen aika), ja on lajissaan uniikki Pohjoismaissa. Useita muitakin uusia löytöjä esitellään näyttelyssä, esimerkiksi kivikautinen eräasuipaikka Öjbergetillä Vaasassa, Pörnnullbackenin rauta-aikainen asuinpaikka Vöyrillä, pystykivet, uunit, kuopat ja säilytysröykkiöt saaristossa jne. Melkein kaikki saaristomuinaismuistot näyttelyssä ovat Merenkurkun maailmanperintöalueelta.

Tänään tehtävät suojelupäätökset vaikuttavat tuleviin sukupolviin. Sopivan ylläpidon avulla voidaan tietyistä muinaismuistoista tehdä paikallisia nähtävyyksiä.

Muinaismuistokuvat on tehty hyvässä yhteistyössä paikallisten muinaistutkijoiden, asiantuntijoiden, Österbottniska fornforskningsällskapetin sekä Museoviraston ja Pohjanmaan museon kanssa. Näyttelykuvat on valmistettu Svenska Österbottens Kulturfondenin avustuksella.